

Sygn. akt I CSK 1105/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie z powództwa B. S.

przeciwko R. J.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Katowicach

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 grudnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z 2 marca 2021 r., sygn. akt I ACa 194/20,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. przyznaje adwokatowi R. K. od Skarbu Państwa - Sądowi Apelacyjnego w Katowicach kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset 00/100) złotych, powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

B. S. wniosła o zapłatę 69 030 zł od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chorzowie - R. J.

Wyrokiem z 20 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził na rzecz powódki: 17 480,05 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 20 lipca 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 1); 2 823,33 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 28 lipca 2017 r. do dnia zapłaty (pkt 2); 2 220 zł z ustawowymi odsetkami

za opóźnienie od 12 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 3); w pozostałej części powództwo oddalił (pkt 4) i rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt 5-8).

Wyrokiem z 2 marca 2021 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił zaskarżony wyrok w punktach 1. i 4. o tyle, że zasądzoną w punkcie 1. kwotę podwyższył do kwoty 53 023,33 zł (pkt 1); oddalił apelacje obu stron w pozostałych częściach (pkt 2) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego (pkt 3-6).

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł pozwany.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołał się na potrzebę wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), tj. art. 75 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268) oraz art. 830 k.p.c. i związanego z nim § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 maja 1996 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji sądowej (Dz. U. Nr 63, poz. 300).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji w sprawach cywilnych. Uzupełnia system środków zaskarżenia w modelu dwuinstancyjnego postępowania sądowego (por. art. 176 Konstytucji RP). Skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy nie może leżeć wyłącznie w interesie skarżącego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej musi być uzasadnione ważnymi kategoriami interesu publicznego, w tym potrzebą zapewnienia jednolitej wykładni i stosowania prawa przez Sąd Najwyższy. Konstytucyjnym obowiązkiem Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Wyłączną podstawą oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia do rozpoznania są wskazane we wniosku o jej przyjęcie przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Potrzeba wykładni przepisów prawa przez Sąd Najwyższy w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi, gdy są one źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych (postanowienia SN z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; 20 maja 2016 r., V CSK 692/15; 27 kwietnia 2021 r., III USK 132/21). Skarżący powinien więc wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, przedstawić własną propozycję interpretacyjną oraz wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienia SN z 19 października 2012 r., III SK 15/12; 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12; 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; 11 marca 2021 r., I USK 100/21).

Skarżący nie sprostął tym wymaganiom i nie wykazał przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Po pierwsze, oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów ustrojowych, takich jak art. 75 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw, może mieć miejsce wyjątkowo i przede wszystkim wymaga wykazania, że przepisy ustrojowe są w rzeczywistości podstawą zaskarżonego orzeczenia. Celem postępowania kasacyjnego nie jest dokonywanie abstrakcyjnej wykładni przepisów prawa ustrojowego. Wskazywane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej wątpliwości mają w istocie abstrakcyjny charakter, a ich rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy nie miałoby znaczenia dla sprawy. Jest tak m.in. dlatego, że wymogi dotyczące konstruowania delegacji ustawowych zostały określone w art. 92 Konstytucji RP, a nie w art. 75 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. Natomiast uchylone już, a kwestionowane przez skarżącego rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 maja 1996 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji sądowej (Dz. U. 1996 r., Nr 63, poz. 300), dopełniało treść znajdującego zastosowanie w sprawie art. 830 k.p.c. Podstawą zaskarżonego orzeczenia nie był więc art. 75 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r.

Po drugie, jak wynika z treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wątpliwości skarżącego dotyczą wykładni wyrażenia „rolnik prowadzący gospodarstwo rolne”. Brak definicji legalnej tego wyrażenia – wbrew twierdzeniom skargi – nie jest wystarczającym uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zarówno w ustawodawstwie krajowym, jak i unijnym pojęcie „rolnika” jest szeroko wykorzystywane, w większości aktów prawnych bez jego jednoznacznego zdefiniowania. Brak definicji legalnej tego pojęcia nie jest przeszkodą do ustalenia treści tego pojęcia (por. P. Wojciechowski [w:] *Instytucje prawa rolnego*, M. Korzycka (red.), Warszawa 2019, s. 266-269; por. też J. Gudowski, G. Bieniek [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz, t. 3, Zobowiązania. Część ogólna*, J. Gudowski (red.), Warszawa 2014, art. 435, s. 620). Przemawia za tym choćby okoliczność, że zarówno Sąd pierwszej instancji, jak i Sąd drugiej instancji nie miały jakichkolwiek wątpliwości co do tego, że powódka – mimo odbywania kary pozbawienia wolności – nie utraciła statusu rolnika prowadzącego gospodarstwo rolne.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O wynagrodzeniu należnym ustanowionemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym pełnomocnikowi powódce orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 ust. 2 w zw. z § 8 pkt 6 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

[as]